

Specialundervisning og inklusion, 2014/15

Efter aftalen om kommunernes økonomi for 2013 er målet, at andelen af elever inkluderet i den almindelige undervisning i folkeskolen skal øges til 96 procent af eleverne frem mod 2015.

I 2014/15 var 95,2 procent af eleverne i de kommunale skoler inkluderet, hvilket er en marginal stigning på 0,2 procentpoint fra skoleåret 2013/14.

Uanset elevernes køn, etniske herkomst og forældrenes uddannelse er flere elever blevet inkluderet i den almindelige undervisning i perioden 2010/11 til 2014/15.

Jo højere uddannelsesniveau elevernes forældre har, jo større er andelen af elever, der er inkluderet i den almindelige undervisning. Dog er forskellen mellem disse elevgrupper blevet mindre over tid.

Der er fortsat flere piger end drenge, der inkluderes, og der er fortsat flere elever med dansk herkomst end udenlandsk herkomst, der inkluderes. Forskellene mellem disse elevgrupper er uændret over tid.

Færre elever i segregerede tilbud

Der ses generelt en faldende tendens fra 2010/11 og frem i antallet af elever i segregerede tilbud, jf. Tabel 1, både i antallet af elever på specialskoler m.v. og elever, der går i specialklasser på folkeskoler. Tallene viser således, at ca. 6.800 færre elever siden 2010/11 modtager specialundervisning i et segregeret tilbud. Faldet er særligt sket blandt eleverne, der går i specialklasser på folkeskoler.

Fra 2013/14 til 2014/15 ses en stigning i antallet af elever, der modtager specialundervisning i den almindelige undervisning, fra godt 1.200 til knap 1.450. Der er således godt 200 flere elever, der får støtte i mindst ni timer om ugen i et integreret tilbud. Fra 2012/13 til 2013/14 var en nogenlunde tilsvarende stigning på godt 250 elever. Det bemærkes, at disse tal for elever i integrerede tilbud ikke kan sammenlignes med tidligere skoleår, da specialundervisningsbegrebet blev ændret efter skoleåret 2011/12.

Tabel 1 Elever, der modtager specialundervisning i segregerede og inkluderede tilbud i kommunale skoler, 2010/11-2014/15

	2010/2011	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Elever i kommunale skoler i alt	591.231	584.485	580.909	574.841	571.049
- Heraf i segregerede tilbud	34.105	31.650	30.234	28.821	27.335
1) Specialskoler m.v.	13.203	12.477	11.823	11.861	11.319
2) Specialklasser på folkeskoler m.v.	20.902	19.173	18.411	16.960	16.016
- Heraf i inkluderede tilbud	32.761	36.376	951	1.221	1.443
3) Normalklasser i folkeskoler m.v.	32.761	36.376	951	1.221	1.443
Elever, der modtager specialundervisning i alt	66.866	68.026	31.185	30.042	28.778

Anm.: Databrud fra 2011/12 til 2012/13 pga. nye specialundervisningsbegreb. Antallet af elever i inkluderede tilbud og det samlede antal specialundervisningselever i 2012/13 og frem, kan *ikke* sammenlignes med tidligere år. Antallet af elever i segregerede tilbud kan godt sammenlignes over tid, da disse elever alle modtager mindst ni timers specialundervisning om ugen og dermed ikke er påvirket af det ændrede specialundervisningsbegreb.

Opgørelsen omfatter kun elever i kommunale skoler.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Skolerne nærmer sig målet om inklusion af 96 procent af eleverne i normalklasser

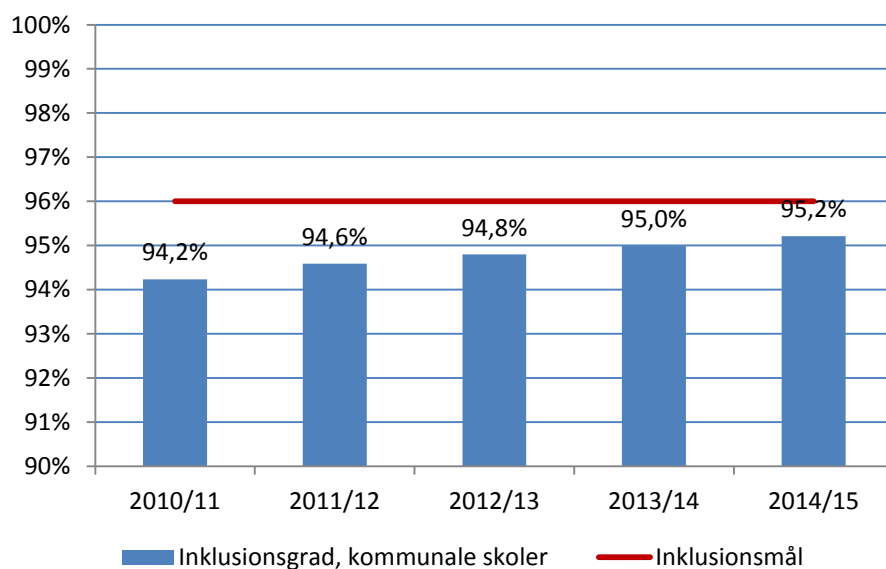
Andelen af elever, der går i en almindelig folkeskoleklasse med eller uden støtte i mindre end ni timer, er steget siden 2010/11, jf. Figur 1.

Målsætningen fra 'Aftale om kommunernes økonomi for 2013' har været, at 96 procent af alle elever skal være inkluderet i den almindelige undervisning frem mod 2015. I 2014/15 er 95,2 procent af eleverne i kommunale skoler inkluderet i den almindelige undervisning. I 2010/11 var 94,2 procent af eleverne inkluderet – altså en stigning frem mod 2014/2015 på 1,0 procentpoint.

Den såkaldte inklusionsgrad påvirkes af, hvor mange elever, der går i kommunale skoler i forhold til hvor mange elever, der går i private skoler (frie grundskoler og efterskoler)¹. Inklusionsgraden er dog steget til trods for, at andelen af elever på frie grundskoler er steget.

Med de nuværende elevtal, og den nuværende fordeling mellem kommunale skoler og frie grundskoler, vil det betyde, at andelen af elever, der modtager undervisning i den almindelige klasse, skal øges med yderligere ca. 4.500 elever for at nå målet om, at 96 procent af eleverne er inkluderet.

Figur 1 Andel elever i inkluderede tilbud (Inklusionsgrad), 2010/11-2014/15

Anm.: Inklusionsgraden er andelen af det samlede antal elever, der er inkluderet i den almindelige undervisning. Opgørelsen omfatter kun elever i kommunale skoler.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

¹ Det skyldes, at inklusionsgraden alene beregnes på basis af elevtallet i de kommunale skoler. Hvis flere elever vælger private skoler frem for folkeskoler, vil inklusionsgraden - alt andet lige - falde (da det vil mindske nævneren (elevtallet i kommunale skoler) i beregningen af inklusionsgraden, men ikke vil påvirke tælleren (elever i segregerede tilbud)).

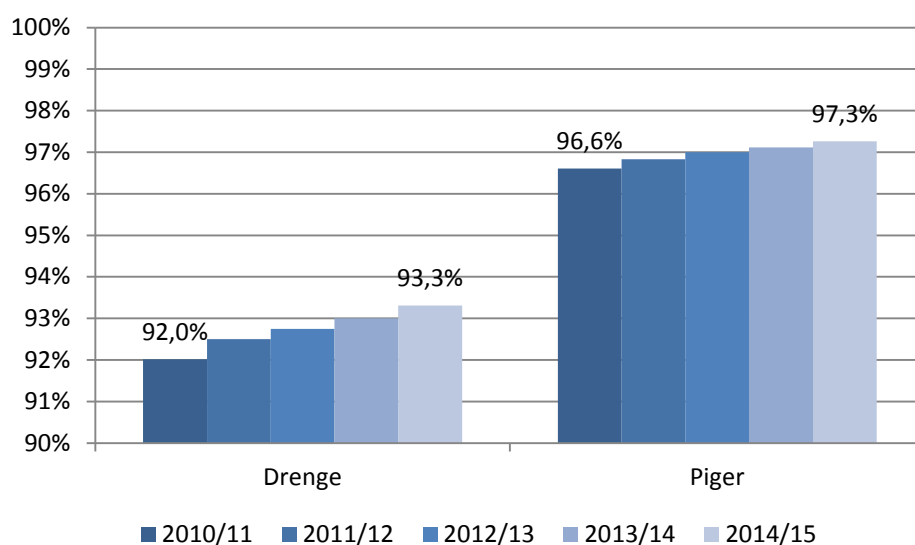
Inklusion sker på tværs af alle elevgrupper

Køn

Siden 2010/11 er der både flere drenge og flere piger, der er blevet inkluderet i den almindelige undervisning, jf. Figur 2. Pigerne levede allerede i 2010/11 op til inklusionsmålsætningen – i skoleåret 2014/15 var 97,3 procent af pigerne inkluderet i den almindelige undervisning.

Der er generelt færre drenge end piger, der er inkluderet i den almindelig undervisning, men der er i perioden sket en stigning fra, at 92,0 procent af drengene i 2010/11 var inkluderet til, at der i 2014/15 er inkluderet 93,3 procent af drengene.

Figur 2 Andel elever i inkluderede tilbud fordelt på køn, 2010/11-2014/15

Anm.: Inklusionsgraden er andelen af det samlede antal elever, der er inkluderet i den almindelige undervisning. Opgørelsen omfatter kun elever i kommunale skoler.

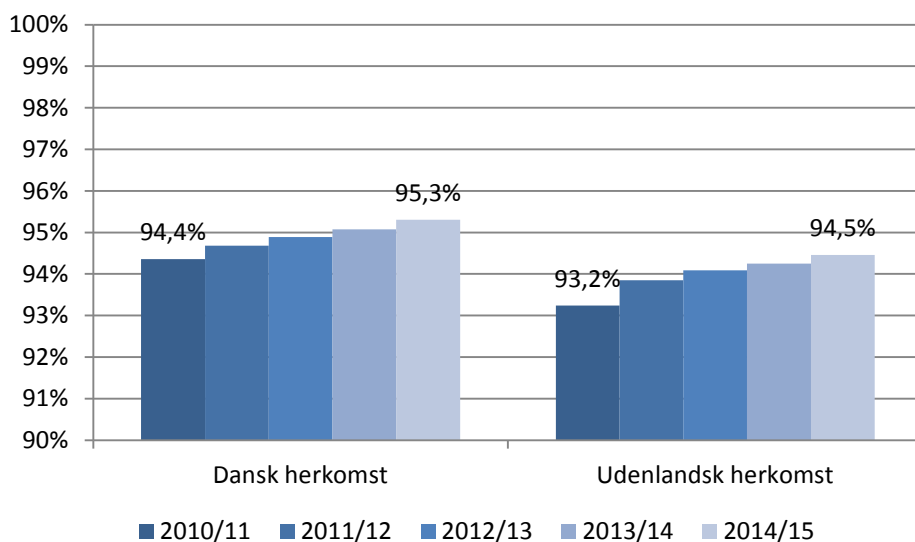
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Herkomst

Uanset herkomst er der siden 2010/11 flere elever, der inkluderes i den almindelige undervisning, jf. Figur 3. Andelen af inkluderede elever med dansk herkomst er steget fra 94,4 procent i 2010/11 til 95,3 procent i 2014/15. Blandt eleverne med udenlandsk herkomst er der sket en stigning fra 93,2 procent i 2010/11 til 94,5 procent i 2014/15.

Over hele perioden er der færre inkluderede elever blandt elever med udenlandsk herkomst end blandt elever af dansk herkomst – og forskellen er stabil på knap et procentpoint over tid.

Figur 3 Andel elever i inkluderede tilbud fordelt på herkomst, 2011/12-2014/15

Anm.: Inklusionsgraden er andelen af det samlede antal elever, der er inkluderet i den almindelige undervisning. Opgørelsen omfatter kun elever i kommunale skoler.

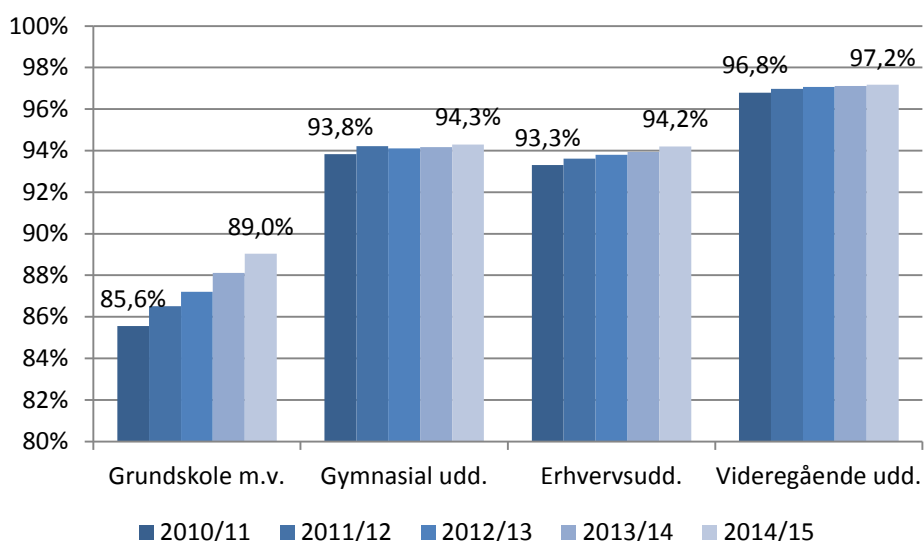
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Forældrenes uddannelsesniveau

Jo højere uddannelsesniveau elevernes forældre har, jo større er andelen af elever, der er inkluderet i den almindelige undervisning, jf. Figur 4. Blandt de elever, hvor forældrenes højeste uddannelsesniveau er grundskolen, er 89 procent af eleverne fra 2014/15 inkluderet. Til sammenligning er tallet blandt elever af forældre med en videregående uddannelse 97,2 procent.

For alle elevgrupper ses en stigning i inklusionsgraden i perioden 2010/11 til 2014/15. Dertil kommer, at forskellen i inklusionsgraden mellem elever af forældre med grundskolen som højeste uddannelse og de øvrige elevgrupper er blevet mindre i perioden.

Figur 4 Andel elever i inkluderede tilbud fordelt på forældrenes højeste fuldførte uddannelse, 2010/11-2014/15

Anm.: Inklusionsgraden er andelen af det samlede antal elever, der er inkluderet i den almindelige undervisning. Opgørelsen omfatter kun elever i kommunale skoler. Elever af forældre med uoplyst uddannelse indgår under elever af forældre med grundskole som højeste fuldførte uddannelse.

Værd at vide

Hvad er segregerede tilbud?

Et segregeret specialundervisningstilbud omfatter specialskoler og dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder samt specialklasser i folkeskoler og kommunale ungdomsskoler.

Hvad er inklusionsgrad?

Inklusionsgraden er et udtryk for, hvor stor en andel af det samlede antal elever i kommunale skoler, der modtager undervisning i en normalklasse.

I aftalen om kommunernes økonomi for 2013 var den tidligere regering enige med KL om en målsætning om, at 96 procent af alle elever skal være inkluderet i den almindelige undervisning frem mod 2015. Målsætningen om, at 96 procent af alle elever skal inkluderes i den almindelige undervisning, omhandler kun elever i kommunale skoler. Det svarer omtrent til andelen af elever, som blev inkluderet i skoleåret 1998/99, hvor inklusionsgraden var 96,1 procent.

Hvad er specialundervisning?

Specialundervisning er undervisning i specialskoler og specialklasser og undervisning i den almindelige klasse, hvor eleven får støtte i mindst 9 ugentlige klokketimer.

Hvad er kommunale skoler?

Kommunale skoler dækker folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler samt dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Udover specialundervisning i kommunale skoler omtalt i dette notat, findes der også ca. 40 efterskoler med samlet særligt tilbud, som er rettet mod elever med behov for specialpædagogisk støtte, for eksempel ordblinde eller elever med generelle indlæringsvanskeligheder. Der gik i 2014/2015 knap 3.000 elever på disse efterskoler. Disse elever indgår *ikke* i dette notat.

Hvor finder jeg de enkelte kommuners inklusionsgrad?

De enkelte kommuners segregeringsgrad fremgår af særskilt notat.

Vil du vide mere?

Kig i ministeriets nye Ledelsesinformationssystem, LIS, hvor du kan finde en række rapporter på kommune- og skoleniveau til brug for fx kommunernes kvalitetsrapporter: <https://www.uddannelsesstatistik.dk/>

Kig også i ministeriets databank, hvor du kan finde en lang række standardtabeller, og hvor du også selv kan lave flere tabeller: www.uvm.dk/databanken